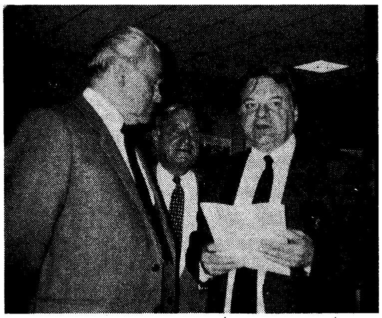
SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 113. JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, JUNE 15, 1991 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 15-го ЧЕРВНЯ 1991 Ч. 113. РІК XCVIII.

ЗАВЕРШИВСЯ ПЕРШИЙ ЛЕТ КИЇВ-НЮ ЙОРК

На світлині (зліва до права): А. Горяшко, Джан Галіяно, Г. Удовенко.

Ню Йорк (О. Кузьмович) — У вівторок, 11-го червня, в полудневих годинах, прилетів на міжнародне летовище ім. Джана Кеннеді вперше літак, безпосередньо з Києва, який тепер буде щотижнево курсувати як лінія „Ейр Юкрейн". Це перша ластівка комунікації Української Управління Цивільної Авіації з американським.

З приводу цього інавгураційного лету на літаку було крім пасажирів декілька представників керівництва цивільної авіації під проводом А. Горяшка, заступника міністра цивільної авіації СССР, і Євгена Ращука, голови Управління Української Цивільної Авіації.

Разом з офіційною делегацією прилетів також перший консул ЗСА в Україні Джан Гандерсен і представниця Пресового Бюра Українського Народного Союзу в Києві ред. Марта Коломиєць.

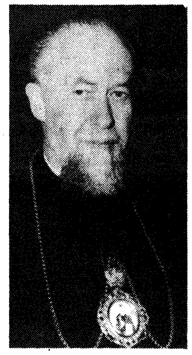
Безпосередньо після прилету літака відбулася в окремих приміщеннях Пен Ем Пресова конференція, на якій були, крім гостей з України, представники американської і української преси, „Радіо Свободи" та чужинецьких летунських ліній. Конференцію проводив постійний голова української місії при Об'єднаних Націях у Ню Йорку Геннадій Удовенко. Він пояснив англійською мовою

(Закінчення на стор. 4)

ГОЛОВА УГКЦЕРКВИ ЗАЛИШАЄТЬСЯ В УКРАЇНІ

Рим, Італія. — Соня Глутковська, керівник інформаційного бюра УКЦеркви в Римі і у Львові повідомила, що голова Української Греко-Католицької Церкви, Верховний Архиєпископ і Кардинал Мирослав Іван Любачівський, залишається на постійно у Львові і незабаром розпічне працю над інфраструктурою УГКЦеркви в Україні.

У заяві Верховного Архиєпископа М. Любачівського, текст якої був оголошений 10-го червня говориться, що „сьогодні, десять тижнів після історичної події повернення на батьківщину, бажаю висловити найщирішу подяку Всемогучому Богові за цю ласку повернення правди і справедливости нашій Церкві після багатьох десятиліть переслідування та підпільного життя. Дякую Святішому Отцеві Папі Іванові Павлові II за всі його старання, щоб наші змагання увінчалися успіхом". В дальшому Кардинал М. Любачівський дякує священству, монахам і монахиням та вірним за щирі привітання з нагоди повернення в Україну. Згадується в зверненні і про його зустрічі з представниками інших Церков та віровизнань, розмови з представниками влади України на міському, обласному і республіканському рівнях, які виявляли повне зрозуміння до проблем УГКЦеркви.

Владика М.І. Любачівський

„В неділю, 2-го червня, я зустрічався у Перемишлі і Любачеві зі Святішим Отцем Папою Іваном Павлом II, з яким провів довшу розмову, представив найновіший стан нашої Церкви на батьківщині та поновно мав нагоду переконатися, як живо цікавиться і слідкує Святіший Отець за ростом духовного і церковного життя в нашій Україні та наскільки він бажає нам добра. Святіший Отець ще раз просив мене передати всім дітям УГКЦеркви своє особливе Апостольське благословлення, що й роблю в цій хвилині і водночас подаю до відома наступне: з волі Всемогучого Бога і з благословення Святішого Отця, я остаюся на постійно у Львові, щоб служити нашій Українській Церкві і народові".

Далі Верховний Архиєпископ складає нащиріщу подяку Архиєпископові Володимирові Стернюкові, який до дня повернення Архиєпископа Львова вірно сповняв служіння Місцеблюстителя Львівської Архиєпархії і всієї Митрополії.

В останньому параграфі звернення говориться, що в найближчому майбутньому Верховний Архиєпископ і Кардинал М. Любачівський зробить цілий ряд рішень, які відноситимуться до змічення інфраструктури УГКЦеркви і її зовнішніх проявів життя. Блаженніший Владика заповідає дальші візитації громад не лише у Львівській Архидієцезії, але по всій Україні. „Ми здійснюватимемо їх, як новоцінна Помісна Східня Церква, у повній єдності із Вселенською Церквою, наш синодальний устрій, прямуючи до визнання нашого Києво-Галицького Патріярхату і всієї Руси".

Верховний Архиєпископ просить при кінці свого звернення усіх братів і сестер допомогти йому бути добрим пастирем і батьком — будувати кращу майбутність Української Церкви і народу.

Л. Кравчук отримав гетьманську булаву

Запоріжжя (УНІАР). — Тут 6-9-го червня відбувся Всеукраїнський фестиваль Народного Мистецтва „Хортиця", присвячений 500-річчю Запорізького Козацтва.

На центральних дорогах і майданах міста, на греблі Дніпровської ГЕС, на острові Хортиця були численні плякати і транспаранти з українською національною символікою та сюжетами з козацького життя. Завдяки наполегливій роботі оргкомітету фестивалю та місцевих властей обласний конкурс виконавців козацької пісні, святковий хід від площі Фестивальної через бульвар Шевченка до Славутниої балки на Хортиці, де під час урочистого відкриття фестивалю відбулася театралізована вистава „Козацькому роду — нема переводу" і закладено архітектурно-етнографічний комплекс „Запорізька Січ".

Святкування відкрив вітальним словом голова ВР Леонід Кравчук, який, віддавши данину предкам, зазначив, що Україна упадковує державні традиції і далі крокуватиме шляхом, визначеним декларацією про державний суверенітет. 7-го червня на острові Хортиця тисячі глядачів спостерігали виставу, під час якої козаки билися з татарами, плавали на „чайках", писали листа султану, гуляли і танцювали.

На Хортиці пройшло свято „Козацьке коло", там відкрилося містечко майстрів народної творчости і художніх ремесел. Ввечері на стадіоні „Металург" відбулася театралізована вистава „Тієї слави козацької повік не забудем" з участю майстрів мистецтва з усіх областей республіки. Головний режисер фестивалю народний артист України Борис Шарварко. Театралізованою виставою „Наша слава Україно — прабатьківська земле", на центрально

(Закінчення на стор. 3)

Б. ЄЛЬЦИН ОБРАНИЙ ПЕРШИМ ПРЕЗИДЕНТОМ РОСІЇ

Москва. — Західні і совєтські засоби масової інформації повідомляють, що Борис Єльцин, теперішній голова Верховної Ради Російської Федерації, був обраний першим президентом Росії, отримавши, згідно з інформацією кореспондента газети „Ню Йорк Таймс" Серджа Шмемана, 60 відсотків усіх голосів. Очевидно, немає ще остаточної статистики підрахування голосів з виборів в РСФСР, які відбулися там офіційно 12-го червня, а в деяких віддалених областях і районах три дні скоріше, а заключні вислідии будуть подані до відома аж 22-го червня, тобто 10 днів після реченця виборів, однак представник центральної виборчої комісії Александер Попов повідомив кореспондентів совєтського пресового агентства ТАСС, що другої тури голосування не буде, бо підрахунки вказують, що перемогу здобув Б. Єльцин, котрий стане першим вибраним президентом в історії Росії.

Інші члени виборчої комісії подали кореспондентам більш детальні дані про відсотки розподілу голосів з чого виходить, що Єльцин отримав в Москві і околицях 75 відсотків голосів, в Ленінграді 67,5 у Свердловську 90 відсотків, серед моряків Тихоокеанської фльоти і совєтської ескадри на Індійському океані 81 відсотків і подібно в інших місцевостях.

Покищо виборча комісія не подала до загального відома скільки голосів і де отримав ставлених Комуністичної партії Николай Рижков. Крім того Тамара Максимова повідомила кореспондентів, що у президентських виборах взяло участь значно більше виборців, як, наприклад, в референдумі 17-го березня. Василій Козаков додав, що із 104 міл. населення, яке має право голосу скористалися понад 70 відсотків виборців.

Розмовляючи з кореспондентами після проголошених вислідів виборів, генеральний секретар ЦК КПСС і президент СССР Міхаїл Горбачов заявив, що він готовий співпрацювати з новим президентом РСФСР, не зважаючи хто ним буде тепер чи в майбутньому. Однак усім було відомо, що він і ціла партійна система працювали на повну пару, щоб повалити Єльцина і добитися перемоги Н. Рижкова, або принаймні не допустити до перемоги Єльцина у першій рунді виборів.

Додатково інформують, що головою міської ради Москви був обраний Гавриїл Попов, який отримав 65.1 відсотків голосів, а в Ленінграді Анатолій Собчак, який також отримав майже 65 відсотків голосів. Крім того ленінградці проголосували за більшістю голосів за зміною назви міста проти чого також боролися і протестували комуністи і сам М. Горбачова.

Б. Єльцин покищо відмовився від всяких коментарів на тему виборів і їх висліду. Також Н. Рижков не бажав зустрічатися з кореспондентами. Єльцин тільки заявив, що він буде продовжувати свою економічну програму, яка різниться від програми союзної і для цього він шукатиме допомоги за кордоном. Незабаром, заявили помічники Єльцина, президент РСФСР вибирається з візитом до З'єднаних Стейтів Америки на зустріч з президентом Джорджем Бушем й іншими політичними й економічними представниками.

ЗУСТРІЧ З ГОСТЯМИ З УКРАЇНИ

Нюарк, Н. Дж. — Товариство Прихильників Руху стейту Ню Джерзі влаштовує тут зустріч з гостями з України, проф. Л. Каніщенком, першим заступником міністра вищої освіти України, проф. Анатолієм Павленком, ректором Київського Інституту Народного Господарства, проф. Михайлом Савлуком, проректором цього жінституту, та доц. Дмитром Лук'яненком, завідуючим катедрою міжнародних економічних відносин Київського Університету. Вони говоритимуть на тему: „Сучасний стан економіки України — дві розв'язки". Зустріч відбудеться в середу, 19-го червня, в залі церкви св. Івана Хрестителя, Сенфорд авеню в Нюарку. Початок о год. 7-ій вечора.

Знайдено листи в'язнів сталінських таборів

Інта, Комі АССР. — Тут 4-го червня будівельники, які ремонтують адміністративний будинок побутового комбінату інтинської шахти „Западная", знайшли у цегляній стіні п'ять листів від політичних в'язнів з датою 6-го липня 1953 року. Про це розповідається в газеті „Московские Новости" ч. 24 за червень 1991 року.

Чотири місяці після смерти Сталіна, коли люди вже перестали надіятись на швидке звільнення, в'язні вирішили залишити листи для наступних поколінь. П'ять коротеньких записок олівцем на клаптику якоїсь афіші загорнули вони у кальку, що раніше служила за опакування для ліків, зогрнули і заклали до пляшки з-під олії й замурували під вікном директорського кабінету. Листи підписані українцями, серед яких: Покотицький Микола зі Львівщини, засуджений до 8 років; Ошуканець Михайло з Волині, засуджений до 10 років каторги; Черешня Андрій з Рівенщини, засуджений до 25 років; Молинський Михайло з Рівенщини, засуджений до 25 років. Записки писані українською мовою. Одна записка латвійською мовою і одна — російською. Є кілька записок без прізвищ.

ВИСТУПИ УЧНІВ НЮАРКСЬКОГО ВІДДІЛУ УМІ

Ірвінгтон, Н.Дж. — Нюаркський відділ Українського Музичного Інституту Америки влаштовує два річні виступи учнів, які відбудуться у вівторок, 18-го червня, і у п'ятницю, 21-го. Виступлять учні Т. Богданської, Д. Каранович, Л. Крупи, О. Кордуби та О. Протиняк (кляса фортепіяну), Р. Венке (кляса скрипки), В. Каваццока (кляса бандури і акордеону). Початок о год. 6:30 вечора. Імпреза відбудеться в залі Українського Народного Дому, 140 Проспект авеню, Ірвінгтон, Н.Дж.

Змагають до взаєморозуміння

Тернопіль (УНІАР). — У Тернопільській Міській Раді, при сприянні голови виконкому Степана Оконського та Петра Ковча, відбулася зустріч активістів Української Греко-Католицької Церкви та Братства Андрія Первозванного Української Автокефальної Православної Церкви.

Відразу були відкинуті взаємні звинувачення і зустріч набула діловитости і взаєморозуміння. Тяжка політична і духовна ситуація в Україні змусила забути і шукати шляхів, які зближують обидві національні Церкви, отже і громади українців. Стверджено, що в Україні, особливо в Галичині, немає ніякого міжконфесійного розбрату, а є, особливо по селах, конфлікт між народом, що бореться за духовне відродження і за право на життя, та партапаратом.

Подібні зібрання з метою зближення обидвох Церков проводитимуться щомісяця. Присутні вирішили застосувати санкції, насамперед до священослужителів, які сприяють розбратові.

У СВІТІ

ПРЕЗИДЕНТ ЕВРОПЕЙСЬКОГО банку Жак Атталі закликав західні країни підвищити рівень допомоги СССР, заявивши, що коли Захід хоче переходу Совєтського Союзу до ринкової економіки, то повинен цей перехід фінансувати. Атталі повідомив, що банк має можливість надавати Москві необмежені кредити, однак встановлено межу — 70 міл. дол. Це зроблено у зв'язку з побоюванням західніх держав, що намагання Москви брати нові й нові кредити може виснажити фінанси Евробанку.

В ІНТЕРВ'Ю КОРЕСПОНДЕНТОВІ паризького радіо президент Франсуа Міттеран висловив припущення, що східньоевропейським країнам доведеться чекати десятки років, заки їхня економіка почне відповідати умовам, необхідним для вступу у Спільний ринок. За словами Міттерана, Швеція і Австрія цілком готові до інтеграції в Европейську економічну спільноту, але Польщі, Мадярщині і Чехо-Словаччині належить перевести велику працю, перебудовуючи своє господарство.

ВИСТУПАЮЧИ НА ПРЕСОВІЙ конференції з приводу візити президента Ізраїля Хаїма Герцога в Будапешті, мадярський президент Арпад Гонч висловився за відмову від резолюції Генеральної Асамблеї ООН з 1975 року, яка прирівняла сіонізм до расизму. На вдаючись у подробиці Герцог констатував, зі свого боку, що багато країн, які голосували за прийняття резолюції, з того часу змінили свою точку зору.

ГРЕЦЬКА ПОЛІЦІЯ оголосила, що протягом восьми днів країну повинні залишити шестеро дипломатичних працівників місії ПВО і ще 20 палестинців, яких підозрівають в участі в терористичній акції 19-го квітня ц.р. Йдеться про вибух бомби в портовому місті Патрас, коли, крім шести грецьких робітників, загинув палестинський студент Ахмед Алі Хашикех. Слідство виявило, що цей студент мав завдання підкласти саморобну бомбу під будинок англійського дипломата, однак вона вибухнула передчасно.

ПРИВІТАННЯ, РЕЗОЛЮЦІЇ І РЕКОМЕНДАЦІЇ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

ПРИЙНЯТІ НА ЗВИЧАЙНИХ НАРАДАХ НА СОЮЗІВЦІ У ДНЯХ 20-го ДО 25-го ТРАВНЯ 1991 РОКУ

Ми, члени Головного Уряду, обрані в 1990 році 32-ою Звичайною Конвенцією Українського Народного Союзу в Балтиморі, зібрані на перших звичайних річних нарадах на Союзівці, засилаємо наш братський привіт українському народові і всецільо підтримуємо його відновлені та посилені змагання до волі і незалежности, які, віримо, увінчаються відновленням української самостійної і соборної держави.

Ми радіємо відновленням Української Греко-Католицької Церкви в Україні і переїздом на рідні землі Верховного Архиєпископа і Кардинала Мирослава Любачівського, а також Української Автокефальної Православної Церкви, зокрема завершенням УАПЦ патріярхатом, на чолі з першим її Патріярхом Мстиславом.

Ми рівною вітаємо вірних і провідників євангельсько-баптистських згромаджень в Україні і в діяспорі, зокрема тих, які в останньому році причалили до берегів нашої прибраної батьківщини і вступають в члени нашої організації.

Головний Уряд УНСоюзу вітає Світовий Конгрес Вільних Українців, нашу світову громадську надбудову, наші міжкрайові і крайові централі, їхні проводи та членство, наші харитативні, наукові, молодечі, жіночі та інші установи та закликаємо своїх членів включитись в їхні акції для добра нашої громади і українського народу.

Зокрема закликаємо членство УНСоюзу активно включитися до величавих відзначень 100-ліття поселення українців в Канаді.

КОМІСІЇ ДОПОМОГИ УКРАЇНІ

Д-р Нестор Олесницький, Евген Іванців, д-р Василь Лучків, Степан Гавриш, Рома Гадзевич, Анна Гарас, Іван Геврик, д-р Богдан Гнатюк, Василь Дідюк, Павло Дорожинський, Василь Ліщинецький, Текля Мороз, д-р Ярослав Падох, Аня Дидик — Петренко, Тарас Шмагала, з уряду Уляна Дячук.

Комісія відбула свої наради в понеділок, 20-го травня 1991 року, почавши в годині 8-ій вечора. Після вичерпних дискусій над завданням комісії, розглянено і продискутовано пропозицію Евгена Іванціва про створення Фундації Допомоги Україні. Прийнято резолюцію: „Щоб УНСоюз створив Фундацію Допомоги Україні, яка мала б шукати за фондами в неукраїнських установах, а головно в американських урядових установах. Фундація ця має бути під контролею УНСоюзу."

Після дискусії над Фондом Відродження України, прийнято резолюцію: „Видача грошей із цього фонду замало реклямована. Пропонуємо — квартальний звіт з фонду з описом поодиноких проектів фінансових із Фонду Відродження України — УНС з поданням скільки кожний проект отримав".

Комісія також розглянула існуючу практику — напрямні Екзекутиви УНСоюзу відносно фінансування поодиноких проектів. Стверджено, що Екзекутива керується рекомендацією Головного Уряду із вересня 1990 року і фінансує тільки ті проекти, які мають всенаціональне значення для України. Прийнято резолюцію: „Екзекутива повинна і надалі продовжувати політику фінансування окремих проектів за рекомендаціями Головного Уряду з вересня 1990 року".

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЙ МОЛОДІ

1. Продовжувати давати моральну і матеріяльну допомогу молоді, студентам і організаціям молодих професіоналістів у їхній праці на науковому, культурному, спортовому і братському полі. Для цього вживати Союзівку та користуватися „Свободою" і „Українським Тижневиком".

2. Комісія підготує список (адресар) американців і канадців українського походження віком від 25-45 років, передасть їх Головній Канцелярії УНСоюзу і опрацює програму для поширення тиражу „Українського Тижневика" з метою збільшити зацікавлення УНСоюзом.

3. Влаштувати на Союзівці осінню „братський вікенд", який допоміг би зацікавити УНСоюзом молодь у віці від 25-45 років життя.

4. Зложити програму для повних стипендій на протяг чотирьох років для студентів, які студіюють журналістику, політичні науки, або бізнес, яка вимагала б, щоб стипендисти, після закінчення студій, працювали для УНСоюзу щонайменше продовж двох років.

5. Комісія підтримує всі крайові та місцеві спортові програми, які мають на меті зацікавити молодь працею УНСоюзу.

6. Комітет хоче висловити свою готовість допомогти молоді України в усіх її поривах, бажаннях і стремліннях.

Алік Худолій, Евген Іванців, Аня-Дидик Петренко, Рома Гадзевич, Володимир Корчинський.

Комісія виделегувала А. Худолія до Стипендійної комісії.

РЕЗОЛЮЦІЇ КОМІСІЇ ДЛЯ КАНАДСЬКИХ СПРАВ

1. Призначений бюджет для Канади виноситиме 120,000 дол.

2. Призначено 5,000 дол. на видання книжки „Нарис історії Конгресу Українців Канади", Відділ у Торонто.

3. До кінця біжучого року будуть затруднені, покищо три професійні організатори для провінції Онтаріо.

4. З нагоди відзначення 100-річчя поселення українців в Канаді та видання історичної книжки про розвиток

(Закінчення на стор. 4)

В АМЕРИЦІ

ПРАВДУ КАЖУТЬ ЧИТАЧІ відомого в цілому світі твору американської письменниці Маргарет Мічелл, „Проминуло з вітром", що в оптимістичній невпевненості залишається героїня Скарлет О'Гара, хоча категорично заявляє: „Все ж таки, завтра буде ще один день". Отже виявляється, що після 55-річного чекання це завтра таки прийшло, після чотирирічного готування, у вересні вийде друком твір Александри Ріплі під назвою „Скарлет", продовження до твору М. Мічелл „Проминуло з вітром". Авторка цього твору мала не мале завдання, хоча, як сама заявляє, важко працювала над тим, щоби зловити подібний стиль розповіді. В основному А. Ріплі задоволена зі своєї праці, тепер з нетерпеливістю чекає на оцінку читача, найважливішого критика для кожного автора.

ВИСТУПАЮЧИ ПЕРЕД Конгресом, генерал Норман Сворцкопф жалівся на якість і достовірність розвідчих звідомлень, що їх отримували збройні сили під його командуванням під час воєнних дій в околицях Перської затоки. Найбільш критично він висловився про аналізу розвідчих матеріялів, про розташування іракських військ, що їх доставляли спеціялісти з Вашінгтону. Він говорив, що деякі з них були настільки, що ці потрібні у воєнних акціях розвідчі звідомлення були обережно зредаговані до тієї міри, що, прочитавши їх, не можна було робити жодних заключень, а такі звідомлення зовсім не є допоміжними тим, які знаходяться на полі бою. Спостерігачі підкреслюють, що генерал не критикував конкретно нікого, але ясно подав недоліки, їх в майбутньому можна оминути.

БІЛИЙ ДІМ ДУЖЕ ОБЕРЕЖНО поставився до можливого звільнення одного або більше американських закладників, яких у Ливані тримають ісламські угрупування. Відповідаючи на запити кореспондентів у цій справі, речник Білого Дому Марлин Фицвотер заявив, що жодних інформацій в цій справі не отримано, але він має надію, що цим разом ці чутки стануть дійсністю.

У ВАШІНГТОНІ НА ВІДВІДИНАХ перебуває президент Ель Сальвадору Альфредо Крістіяні. На двогодинній зустрічі з ним президент Джордж Буш славив його за те, що він всякими способами старається припинити громадянську війну, не зважаючи на те, що лівi повстанці не допускають до замирення. Після зустрічі старший спеціяліст Державного департаменту для справ Латинської Америки Бернард Аронсон заявив, що правдоподібно ЗСА почнуть тепер процес розподілу цієї американської військової допомоги вартости 42.5 міл. дол., що її було затримано цього року, очікуючи вислідів переговорів щодо замирення під егідою Організації Об'єднаних Націй.

ФОНД ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС

З Головної Канцелярії УНСоюзу інформують, що до новоствореного Фонду Відродження України — УНС, вплинуло від членів УНС до середи, 12-го червня 6,724 чеків-дивіденд, відсотків від боргових зобов'язань і добровільних датків на суму

176,490.73

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money-order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Патріотизм

Невідомо, коли зродилася любов батьківщини. Саме слово „патріотизм" походить від латинського „патрія" — „батьківщина". Античні римляни викували приповідку „Солодко вмерти за батьківщину". Але відомо, що ще перед заснуванням Риму мітичними Ремом і Ромулем в античній Атенській республіці і королівстві Спарти було глибоке почування патріотизму, проявлюване особливо у війнах проти наїздів персів. Із „Іліяди" Гомера знаємо про патріотизм троянців, які 10 років боронились проти наїзду греків, спровокованого схопленням дружини спартанського володаря Менелая. Можна здогадатися, що у праісторичних часах, коли ще не викристалізувалися суспільства на базі спільности мови і вірування у тих самих — ще поганських — богів, існував уже сантимент до місця замешкання, хай навіть до яскинь, в яскиневій добі. Нічого казати про патріотизм у добі історичного запису. Патріотизм — це так як любов, ненависть, завить, вдячність, пімста і сотні інших слів цієї самої категорії — поняття абстрактні. Але кожне з цих понять має страшенне реальну силу, як поштовх до добрих чи поганих діл.

Ці рефлексії зроджені під враженням стихійної масової хвилі патріотизму, що покотилась і далі котиться по території Америки між двома океанами, як-то скрізь захоплено вітають вояків, які вертаються після переможної війни проти Іраку. Вже під час цієї війни, коли на пісках пустині Савдійської Арабії зосереджувано півмільйонову армію, не було в Америці сліду тих поганих подій, які були характеристичні для непопулярности війни у В'єтнамі: тоді була масова втеча мужчин у призивному віці до Канади, щоби виминути покликання до війська, — палили американський прапор у студентських кемпусах йшли масові демонстрації. Замість ворожої пацифістичної атмосфери — тепер настала була атмосфера солідарности з політикою президента Джорджа Буша. Настала була вже економічна рецесія, але процвітав, як ніколи раніше, промисел, який продукував трикольорові прапори й прапорці, наліпки на автомобілях, патріотичні картки з привітом. Ніщо не діється без причин і той вибух американського патріотизму не став з повітря. Найперше — при кермі держави опинився державний муж, який став надзвичайно популярний, люди мали довір'я до нього і до його заяв, якими з'ясував конечність цієї війни. Далі: Президент, як конституційний верховний командант усіх збройних сил держави, — секретар оборони, голова шефів штабів усіх родів зброї у Пентагоні та генерали на Савдійсько-Арабській пустині ввесь час тримали буквально щоденний інформаційний зв'язок з **народом. І врешті — подиву гідна, геніяльна** стратегія і тактика у тій війні, яка заскочила самих американців і ввесь світ — коротким часом свого тривання і невисокими людськими жертвами. Саддам Гуссейн нахвалявся і грозив, що мужчини й жінки у військових уніформах їхали тільки в одну сторону до Савдійської Арабії, але не вернуться, бо „будуть купатися у своїй крові".

Війна проти Іраку не виправдала всіх сподівань. В Іраку залишився диктатор Саддам Гуссейн, у Кувайті вернувся до влади диктаторський імам і судять там сотні кувайтських коляборантів з Іраком, на Близькому Сході продовжується окупація Ізраїлем арабських земель. Але американці приймають до відома відповідь президента Буша, що війна велася в обороні принципу, що ніяка держава не має права неспровокована нападати на сусіда й поварварськи поводитися на окупованій території. Буш твердить, що ціллю міжнародної коаліції не було ділити Ірак, що було би сталося, коли б американці зайняли були Багдад. Він запевняв, що міжнародна коаліція й Америка, її чоловий член, осягнули ціль та прославляє військовиків, як героїв. І велика більшість американців погоджується з цим. Коли на величавій параді в Ню Йорку, де які два мільйони людей ентузіястично вітали приблизно 25,000 вояків, знайшлися такі, які протестували, верещали і хотіли зірвати цю маніфестацію патріотизму, це були нігілісти й анархісти і добре, що їх виарештувано.

Хвиля глибокого американського патріотизму у зв'язку з війною проти Іраку закінчує „В'єтнамський комплекс", комплекс меншевартости після тодішньої програми. Тодішні вояки і старшини теж були героями і правильно тепер теж величали їх. Було би чудово, як би цей могутній патріотичний здвиг послабив злощасний лібералізм і надмірний матеріялізм в Америці.

Однією з ключових прикмет кожної демократичної спільноти є забезпечення правових норм життя і розвитку національних меншостей на території даної держави. Демократичні суспільства не лише ґарантують рівність усіх громадян, не зважаючи на їхню расу, національне походження чи віровизнання, але забезпечують меншостям право їх всебічного культурного розвитку, вільного користування їхньою мовою, право засновувати школи, товариства чи асоціяції та плекати свої традиції. Такі групові права, які є не менше важливі як індивідуальні, в деяких державах є визначені конституцією, в інших окремими законами, в яких детально уточнюється засяг і розмір таких прав.

Хоча проєкт тексту нової конституції України у відношенні до національних меншостей ще невідомий, публікація проєкту закону про забезпечення прав національних меншостей заслуговує на нашу увагу як один з важливих кроків на шляху до побудови справді демократичного суспільства. Свідомість конечности запевнити меншостям вільний, культурний і релігійний розвиток в майбутній правовій Українській Державі приєднає їхню підтримку для демократичних сил України в теперішньому процесі суверенізації. Одночасно, схвалення такого закону Верховною Радою, не чекаючи на прийняття нової конституції, дасть тверду підставу для того, щоб Україна могла вимагати забезпечення подібних прав українським меншостям, які живуть в межах кордонів сусідніх з Україною держав.

Микола Світуха

ЗАКОН ПРО НАЦІОНАЛЬНІ МЕНШОСТІ УКРАЇНИ

Треба також відмітити, що проєкт закону не обмежується до загальноприйнятих у міжнародних актах декляративних прав, але передбачає розбудову ширшої адміністративної мережі на різних рівнях державної влади для практичної реалізації таких прав.

Згідно проєкту закону, всі національні меншості були б репрезентовані перед державними установами Радою Представників, яка діяла б при Верховній Раді України з правом брати участь в обговоренні законопроєктів, які заторкають інтереси національних меншостей. В місцях компактного поселення національних меншостей передбачається створення адміністративно-територіяльних одиниць, права яких і обов'язки визначаються окремими законами.

Усім меншостям були б ґарантовані рівні політичні, економічні і соціяльні права, включно з правом висувати своїх кандидатів у виборах до органів державної влади всіх рівнів і займати будь-які посади в державній адміністрації, підприємствах і установах. Кожна національна меншість мала б право на вільні безпосередні контакти з її історичною батьківщиною і на допомогу від неї в збереженні мови, культури і духовности. Українська держава ґарантувала б меншостям право на культурну автономію і культурне самоврядування, а в державному бюджеті повинні б бути спеціяльні асиґнування для розвитку культур національних меншостей.

У ділянці шкільництва, закон забезпечував би право на передшкілля і загальноосвітні школи з мовою навчання меншостей. На рівні технічних шкіл і університетів могли б існувати групи з навчанням національною мовою меншостей. У ділянці преси й інформації національним меншостям прислуговувало б право на користування рідною мовою.

Закон також передбачає право на користування поряд з українською також і мовами національних меншостей в роботі державної адміністрації підприємств і установ в тих місцях, де національні меншості становлять більшість населення. Але заразом закон зобов'язує усіх тих, які належать до національних меншостей поважати державну мову, культуру, традиції і звичаї українського народу, дотримуватися конституції і законів та зберігати державний суверенітет і територіяльну цілість.

Національним меншостям було б забезпечене право дотримуватися своїх національних і релігійних ритуалів, вживати свою національну символіку, відзначувати національні свята і зберігати традиції, під умовою, що така діяльність не суперечить законам України.

Закон також ґарантував би право засновувати культурні центри, об'єднання і асоціяції, створювати етнографічні і краєзнавчі музеї та власні освітні і релігійні установи. Такі об'єднання і організації мали б право подавати свої пропозиції державним органам щодо заходів для розвитку національних культур, мов і традицій меншостей. Органи державного правління різного рівня мали б обов'язок брати до уваги такі пропозиції в своїй роботі.

Проєкт цього закону, приготований у колах Народного Руху і винесений на загальне обговорення, має бути розглянений і схвалений Верховною Радою ще цього року. Можливі доповнення остаточного тексту не повинні змінити суті і розміру ґарантій прав національних меншостей, але могли б уточнити деякі положення.

Схвалення такого закону, як правової форми захисту принципів рівности і свободи всіх громадян демократичної Української Держави, буде мати велике значення в майбутніх заходах наладнати дружні відносини поміж Україною і її західніми сусідами. Історично складні обставини залишили багато наболілих питань, а серед них, саме питання ґарантій прав національних меншостей на розвиток своїх культурних, мовних і релігійних традицій. Такі проблеми треба усувати шляхом дипломатичного діялогу поміж рівними собі партнерами, а не конфронтації. Закон про національні меншості України дасть тверду основу представникам України для такого конструктивного діялогу з представниками сусідніх держав.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про блудних синів

У вівторок, 11-го червня, після пресової конференції, з приводу прилету першого літака прямо з Києва до Ню Йорку, я завважила двох із учасників цієї конференції, які старалися вести розмову трохи руками, а трохи поодинокими англійськими словами і запропонувала їм, що буду перекладачем, що вони дуже радо прийняли, бо як виказалося один із співрозмовців був з Арґентини, а другий з Москви.

Хоча з моєю російською мовою ніяк не гаразд і я принципово не хочу її вивчати, проте настільки розумію, що могла допомогти у цій дивній розмові. Представник Арґентини для справ летунських ліній мав еспанське ім'я Фабіо, — як вказувала його індетифікаційна карточка на грудях, але прізвище його було дуже слов'янське. Його співрозмовник з Москви з іменем Вадима старався вияснити новому знайомому, що він має відповідальний пост у туристичному летунстві СССР — перевіряючи безпеку літаків Аерофлоту.

Фабіо із південним темпераментом переконував нового знайомого, що саме прилетів першим літаком „Air Ukraine" з Києва прямо до Ню Йорку, щоб якнайскоріше наладнати безпосередню летунську лінію з Києва до Буенос Айресу і відразу запрошував Вадима приїхати туди, щоб спільно заграти в шахи і в копаного, дарма, що оба нові „приятелі" вже не першої молодости, але великі ентузіясти футболу.

Я старалася, як могла, все добре перекладати, але англійська мова Фабіо мала „еспанський акцент", а — російська — Вадима була для мене не надто зрозуміла.

Але десь в часі, як оба співрозмовці саме попивали шампанське, підносячи один до одного з привітанням келішки на знак дружби, я поспитала арґентинського гостя звідкіля у нього таке слов'янське прізвище. Відповідь була більше як цікава: „Я — українець, моя мама українка, батько українець і дід українець, — але знаєте я..." На цю відповідь, яку, либонь, Вадим зрозумів без мого перекладу, бо Фабіо б'ючись у груди повторяв „I am Ukrainian", несподівано наш гість з Москви сказав з широким усміхом: „Я тоже украінєц, з Одеси", а відтак прийшло таке саме вияснення як у Фабіо, що і батьки українці і діди українці, але...

І ці два „українці" після такої заяви кинулися один одному в обійми, плескали один одного по плечах і зі сльозами в очах обіцяли приїхати у відвідини, обмінюючись адресами.

Гостя з Москви забрали, на жаль, скоро разом із іншими на прийняття до місії в Ню Йорку, а Фабіо ще довго стояв похитуючи головою, і широко усміхаючись на весь рот, повторяв раз-у-раз „unbelievable"...

А я, відходячи з летовища, думала над дивною іронією цієї зустрічі: двох українців з походження, один живе в Буенос Айресі, — другий в Москві, а потребували українки з Ню Йорку, щоб могти порозумітися.

Що діється у їхніх душах — чим там вони є? І чи ця зустріч зрушить їхні серця?

Україно, скільки в тебе цих блудних синів призбиралося по світі та скільки їх повернеться до тебе?

О-КА

Не дай Боже, нікому, одначе вряди-годи трапляється таки, що з чиїхось вікон валить дим і виникає ситуація, коли люди, якщо вони цілком нормальні, діють інстинктовно. Чи ж не правда — ви не станете з'ясовувати, чому горить, хто горить, до якої раси, національности і Церкви належить господар, а вхопите перше-ліпше відро і побіжите гасити.

Подібний випадок був у житті Тараса Шевченка, батька нашої нації. Читаємо про це у Кобзаревому життєписі руки Олександра Кониського. Його „Біографія Т. Г. Шевченка" досі залишається серед найцінніших джерел до вивчення страсного шляху всеукраїнського і вселюдського духовного Велета. Так от Кониський пише, що якогось-то дня, ще до заслання, молодий Тарас, гостюючи в маєтку приятеля, побачив, як загорілася жидівська хата. Забувши про все на світі, він кинувся з відрами до криниці і був коло біди перший, не відступаючи перед димом і вогнем. Він не тільки гасив сам, але й керував людьми і сердито підганяв тих, що скрушно чухали потилиці, не дуже поспішаючи.

Потім, вже як чуже лихо громадою було зборене, він з притиском нагадав селянам, що, власне, чужого лиха не буває, і що коли

Петро Граничний

НЕ ВОГОНЬ СТРАШНИЙ, А ПАЛІЙ

вогонь чи вода забирає хату, не питай, чия вона — українська, жидівська чи турецька, бо так само вона могла бути твоєю. І тому мерщій хапай відра.

Нехай мені кажуть, що ми, українці, аж надмір обожнюємо Шевченка і занадто беззастережно продовжуємо початі ним міти про богообраність української нації. Заспокойтеся, „об'єктивні" критики! Шевченко добре знав, що кожний народ і кожна людина — богообрані. І український народ — також. Тому ми нині маємо всі підстави, щоб сказати: якщо Шевченко гасив ту жидівську хату — значить, гасив її весь український народ.

Проблема, однак, у тому, що тема вогню і його гасіння не є історичною темою. Це наша щоденна дійсність. Особливо дійсність українська. Вже віки захланний ворог підпалює нашу хату з усіх боків, та й навіть зсередини, проникнувши туди по-злодійськи або ж під виглядом „товаріща" і „старшого брата". Вже нема в нашому домі підпори, щоб не була обпалена. Ми тільки те й робимо, що гасимо і гасимо, і вже оглядаємося, вже чекаємо, де ще горітиме — ми вже якоюсь мірою навіть звикли до нашого нещастя, вже відчай нас іноді опосідає, вже іноді ми перестаємо вірити, що колись заживемо без диму і вогню, у злагоді і дружбі. І все, попри відчай і зневіру, ми гасимо і гасимо, підкоряючись всемогутньому інстинктові національного самозбереження.

Але чи можна покладатися тільки на інстинкти? Їх роля в житті, звісно, здорова, тим не менше у скруті нам конче треба зберігати ясний, холодний розум, здатність до безпомильної аналізи, особливо коли йдеться про невидимі причини нашої трагедії. Розуму — ось чого боїться наш лютий ворог. Ось чому він воліє, щоби ми щомиті інстинктовно хапалися за відра і наосліп, збиваючи один одного з ніг, бігли в різні боки гасити. А він, чорна і неспасенна душа, стоятиме збоку і зловтішатиметься, і навмисне голосно кричатиме: „Ось тут горить! Он там горить!"

Мова не тільки про нас, українців. Кінець двадцятого сторіччя обернув людство лицем до цілої низки національних пожеж — як внутрі совєтських, так і східньоевропейських. Вони мають спільну причину — антинародний сенс існування анахронічної московської імперії. Знесилена мілітаризмом і примітивною економічною політикою, Москва не зчулася, як в момент ока відірвалися від неї її найближчі сателіти — Угорщина, Чехо-Словаччина і Польща. Не треба нам ошукуватися — це сталося проти її волі, принаймні проти волі тих, хто й нині пнеться продовжити вік цього зненавидженого десятками народів павука-кровопивця.

Московські імеріялісти і ті в національних теренах, що їм запродалися, вовками виють з люті, що Східня Европа визволилася з-під їхнього ярма. Нема сумніву, вони не сприятимуть процесам національних відроджень, а всіма способами — їх у них невичерпаний арсенал — шкодитимуть цим процесам.

Переглянемо офіційну московську пресу останніх місяців, зокрема „Правду" і „Ізвєстія". Вони постійно вміщують матеріяли, метою яких є скомпромітувати практику радикальних економічних і політичних реформ у Польщі і Чехо-Словаччині. „Правда" навіть не приховує свого зло-

(Закінчення на стор. 3)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩО З ВЕЛИКОЇ, А ЩО З МАЛОЇ БУКВИ

Хоч у цілому СССР, в тому й в Україні наступила релігійна толерантність та існують поруч себе різні християнські віровизнання, то в урядових письмах та в наукових і літературних творах далі вживається назви Бог, Богородиця, Мати Божа, Христос із малої літери тоді, коли поганських кумирів — Перуна, Дажбога, Стрибога, Велеса, Марену величається з великої літери. Тільки, коли Христа, або Мати Божу згадується іменем Ісус, чи Марія, то вживається великої букви, бо це імена власні, якими називають теж світських людей.

Такий правопис вжито й у виданих в 1990 році двох публікаціях, а саме в досконалому перекладі „Повісти временних літ" та в репрезентативному виданні щорічника Академії Наук УССР „Україна — наука й культура". В цьому збірнику подибуємо такі прізвища, як Горинь Михайло, Дзюба Іван, Рубан Володимир, Сверстюк Євген.

Це продовження практики раніших комуністичного-

(Закінчення на стор. 3)

М. Мельник

ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ РЕФОРМИ В СССР І УКРАЇНІ

V.

Декларація не домагається, щоб держава була власником підприємств. Вона передбачає, що держава матиме право купити акції підприємств. Та не має там нічого, що встановляло б або розмір державної власности, або галузь підприємства, де держава була б основним власником. Там є теж наступна — з економічної точки зору дуже позитивна — фраза: „Основними принципами державного реґулювання економіки є: — мінімальне втручання державних органів у економічні процеси: їм **делеґуються тільки ті функції, які не можуть бути забезпечені безпосереднім суб'єктами ринкових відносин"**. Декларація не суґерує, щоб держава перманентно реґулювала ціни. Там кажеться, що „В міру становлення ринкових відносин, зниження рівня інфляції державний контроль за цінами буде послаблятися, розшириться вільне ціноутворення".

На центральне питання, чи перехід до ринку має бути скорий, чи повільний, декларація виразно ставить реформу посередині між цими двома екстремами і суґерує таке: „Концепція України орієнтується на прискорення процесу роздержавлення і приватизації власності...".

Багато економістів і політиків в Україні говорять про новий, ориґінальний, чисто український підхід до реформи економічної системи України. Це дуже гарно звучить, та воно не має ніякого сенсу. Воно тільки вказує на незнання економічної історії, зокрема історії країн Західньої Европи. За виїмком малих дрібниць, люди ці напевно нічого нового не видумають. Різні країни світу протягом дуже довгого часу випробовували всі основні види економічних систем. Світ бачив уже економії без ніякого втручання держави, економії з всеохоплюючим плянуванням та різного роду систем між тими двома експертами.

Сьогодні соціялістичні партії західніх країн перестали думати про вивласнення підприємств в ім'я ліквідації приходів з власности капіталу. Досвід вказує на те, що удержавнене підприємство функціонує погано — навіть коли воно існує в оточенні вільного ринку — просто тому, що могутній стимул зиску і почуття відповідальности за підприємство, що впливає з приватної власности, перестає працювати. І тому англійські соціялісти цілком не збираються вивласнювати знову ці підприємства, що їх консерватисти передали у приватну власність. Французькі соціялісти також давно уже перестали вивласнювати підприємства, хоч мали і мають для того нагоду, бо вони є тепер при владі. Так само думають соціялісти в інших країнах Західньої Европи. І тому основною ціллю економічної реформи в Україні повинен бути не реґульований вільний ринок, а вільний ринок. Роля держави в такій економічній системі повинна бути така сама, як вона є в таких найбільш успішних економіях, як економії Америки, Німеччини чи Японії. Роля держави була б в тому, щоб або розбивати монополії, або до них не допускати; щоб у виїмкових випадках за допомогою податків і мита підтримати якусь індустрію чи не дозволити на її знищення чужинцями за допомогою демпінґу.

Держава повинна теж допомагати дослідним інститутам і організаціям у технологічних та біологічних дослідженнях, якщо в тих ділянках приватна ініціятива є обмежена овичедно, по своїй природі держава мусить займатися соціяльним захистом населення в усіх його основних ділянках.

Центральною проблемою економічної реформи є приватна власність на землю. Комуністична партія України відкинула пропозиції про приватну власність на землю. Арґументи цих людей для підтримки цієї позиції є не раз дивні. Один з них, це відклик до якогось уявленого природного закону, мовляв земля, так як повітря і вода, повинна належати цілому народові. Люди ті не завважили, що ніяка соціялістична партія на світі не збирається вивласнювати селян та що Верховна Рада Росії прийняла закон, який зробить російських селян власниками землі. Зокрема в сільському господарстві про землю треба дбати та її оптимально використовувати. По відношенні до підприємств, земля є основним фактором продукції. Підприємство комбінує фактори продукції так, щоб ця комбінація була оптимальна. Така комбінація не може бути оптимальною, коли власником землі є держава, тому що в таких обставинах є неможливо встановити ринкові ціни на землю.

Основними факторами в переході до вільного ринку і в стриманні інфляції є гроші, бюджет і мито. Вони в такий же основний спосіб заторкають політичне становище України у відношенні до уряду імперії. В КПУ є досить гострий поділ між прихильниками і противниками від Москви незалежних українського центрального банку, бюджету і мита. Та без такої незалежности Верховній Раді України не варто витрачати час на дебати і проєкти законів про перехід економії України до вільного ринку, бо цей перехід буде диктований центральним урядом.

У Верховній Раді говориться багато про друк грошей, та Верховна Рада дотепер не відважилася прийняти в цій ділянці конкретну постанову. Таку постанову мав би виконати уряд, та тут є питання, чи уряд послухав би постанову своєї Верховної Ради, чи інструкції з Москви. Друк українських грошей був би першим дійсно серйозним кроком в напрямі незалежности України. Така акція могла б спровокувати так звану президентську владу в Україні. І тому є незвичайно цікаво побачити, що Верховна Рада і уряд України в цій ділянці зроблять. Неохоту випустити українські гроші люди ці прикривають арґументом, мовляв друк грошей коштував би забагато грошей. Це, звичайно, несерйозний арґумент.

Перехід до вільного ринку в СССР чи Україні повинен би бути не повільним, а скорим. Перші кроки в цьому напрямі були тільки до малої міри успішні, Вони покищо мають дуже малий вплив на економію країни, а в міжчасі економія та скорим темпом іде до банкрутства.

Одна з основних ідей уряду Ґорбачова, це зменшити інфляцію. Для цієї цілі уряд уневажнив п'ятдесят- і сторублеві банкноти і дав людям тільки три дні, щоб їх виміняти, дозволяючи при тому малі максимальні кількости банкнотів для виміни. Уряд надіявся, що люди виміняють тільки 4 більйони рублів, а решта банкнотів втратить вартість. Тим часом багато власників банкнотів зуміли знайти способи, щоб виміняти більше банкнотів, чим їм дозволено. Таким чином кількість виміняних банкнотів досягла суми 8 більйонів рублів і тому спроба, щоб у цей спосіб зменшити кількість грошей, була тільки до малої міри успішною.

(Закінчення на стор. 3)

Не вогонь...

(Закінчення зі стор. 2)

радства, друкуючи варшавські статті під рубрикою „Хроніка соціяльної напруженості в Польщі". І ось що з них випливає: що „Солідарність", яка завжди раніше була більмом в оці Кремля, тепер уже є дуже прогресивна, бо різко критикує економічну політику Валенси. Мовляв, ось до чого довели країну демократія і вільний ринок: ціни ростуть, платня стоїть на місці, нема бензини і поляки з тим усім негодні дати собі ради. Неправду пише „Правда". Давно поляки дали б собі раду, якби Москва так довго не змушувала Польщу жити всупереч здоровому глуздові.

В останніх репортажах з Чехо-Словаччини газета „Ізвєстія" відверто насміхається з празьких і братиславських демократів: вони, бач, „анатемують" „погану епоху". Нібито нові сили, що прийшли до влади, не здатні об'єктивно поставитися до комуністів і керуються не розумінням, а бажанням „звести порахунки". Московська газета дозволяє собі захищати від сьогоднішніх чехо-словацьких „екстремістів" Олександра Дубчека, не червоніючи з того факту — навіть не згадуючи його, — що лідера „празької весни" усунула зі сцени сама Москва. Чому тоді, у 1968 році, „Ізвєстія" не захищали Дубчека?

Москва зацікавлена в дестабілізації життя своїх колишніх сателітів, не кажучи вже, що вона непримиренна щодо процесів національного відродження в советських республіках. Вона не може приховати втіхи в голосі, кричачи: „Ось тут горить! Он там горить!" А нам би усім, українцям, полякам, чехам, словакам, замість очманіло кидатися в дим, корисніше було б спокійно поглянути на ситуацію, придивитися пильно, чиї руки тримають головешку.

Поодинці ми своїх хатів не врятуємо. Сильна незалежна Україна так само корисна для поляків, чехів і словаків, як для нас корисні сильні і незалежні Польща і Чехо-Словаччина.

Що з великої...

(Закінчення зі стор. 2)

атеїстичних видань, наприклад, пряшівське видання збірки писань Богдана І. Антонича в 1966 році. Трудно подумати, щоб глибоко віруючий і релігійний поет писав слово „Бог" з малої літери, як цього допустився впорядник збірки, цитуючи його зворушливу поезійку „Різдво": „Народився Бог на санях"..., зміняючи оригінальну велику літеру на малу „бог", або „у жолобі мого серця народився Бог" теж з малої літери „бог".

Хоч впорядник зазначує, що „видавці намагалися охопити всю поетичну спадщину Б. І. Антонича", то це охоплення дуже недосконале, бо пропущено в збірці цілий цикл релігійних поезій „Велика Гармонія", а в характеристиці поетової творчости промовчано його релігійність, навпаки підкреслено, що Антонич почав „богом", а закінчив „надхненним гімном всетворящої і всевладної природи", тобто пантеїзмом.

Якщо такий правопис вживатиметься теж у виданнях для дітей і юнацтва, то як виглядатиме релігійно-моральне й церковно-обрядове виховання молодих поколінь у період релігійної толеранції?

Володимир Барагура,
Вудгейвен, Н. Й.

З нагоди 50-літнього ювілею нашого
ЩАСЛИВОГО СУПРУЖА

в дні 14-го червня 1991 р.,
пересилаємо на потреби української греко-католицької семінарії у Львові 400 ам. дол.

Рівночасно тим, які прислали нам поздоровлення з цього приводу — сердечно дякуємо.

Олександер і Лідія Ганас

Головна Управа Українського Золотого Хреста
повідомляє, що

ЧОТИРИ-ТИЖНЕВІ ВИХОВНО-ВІДПОЧИНКОВІ ТАБОРИ УЗХ

для дітей у віці 7-14 р. життя

на оселі ім. Олега Ольжича в Лігайтоні, Па., ЗСА
починаються

в неділю, 14-го липня 1991 р.

Тижнева оплата $120, а реєст. оплата (одноразово) $20.
Зголошення висилати на адресу:
Ukrainian Gold Cross, Children's Camp, c/o W. Kawka
2415 Devon Lane, Drexel Hill, PA. 19026, U.S.A.
або зголошувати на телефони: (215) 623-2309 і (215) 235-3709

В наших цьогорічних таборах візьмуть участь діти з України, котрі прибудуть вже 9-го липня ц.р. і будуть нашими милими гостями, до часу відлету в Україну, при кінці серпня ц. р. Гостям раді!

ТАБОРОВА КОМІСІЯ

Заряд Оселі СУМ
в Елленвіл, Н.Й.
запрошує все українське громадянство на

УКРАЇНСЬКИЙ ФЕСТИВАЛЬ

який відбудеться на Оселі СУМ в Елленвіл
4, 5, 6 і 7 липня 1991 р.

Виступатимуть танцювальний ансамбль **„Каштан"** з Парми, Огайо, та **самодіяльні мистецькі одиниці з України.**
До товариських забав пригриватимуть:
• в четвер 4 липня і в п'ятницю 5 липня —
«Темпо»
• в п'ятницю 5 липня і в суботу 6 липня —
«Нове Покоління» з Торонто
Також: виправа українських експонатів, виставки, та різні несподіванки.
Вітаємо всіх на Оселі СУМ!

Шляхами батьків

Чи може бути для батька і матері щось приємнішого, радіснішого в житті, ніж діти, які йдуть шляхами батьків?!

Радісним і довгожданим для родини Платошів був день 20-го травня ц. р. Саме в той день їх найстарший син Дам'ян успішно закінчив чотирирічні студії менаджменту при Бостонському коледжі ім. Керолла з ділян книговодства і філософії. Закінчив з особливим відзначенням — Магна кум лявде.

Дам'ян Платош є сином інж. Романа і фармацевтки Соні, яка походить з родини адвоката з Комарна Миколи Радовича.

Успіхи внука завжди були великою радістю і для „старшого покоління" — для дідуня мгра Миколи Радовича та бабуні Ольги Платош-Стеткевич.

Дам'ян зберіг і вібрав у себе передані йому, наче скарб, українські традиції. Крім студій в американських школах, він відвідував школу українознавства, яку успішно закінчив у 1986 році матурою. Особливо захоплювався Дам'ян українською мовою, рідною історією та культурою. Від дитячих років він є членом Пласту. Дам'ян Платош поглиблював свої знання з українознавства у 1990 році в Українському Гарварді під вмілим керівництвом професора з України Юрія Шевчука.

Мгр Д.Платош

Щасливі родичі допомагають синові у подорожі на Україну, бо для нього давньою мрією було відвідати місця, звідки походять його предки.

Микола Радович

Проблеми економічної...

(Закінчення зі стор. 2)

Друга акція уряду СССР — це піднесення великої кількости роздрібних цін. Акція ця могла б мати позитивні наслідки тому, що субвенції для колгоспів, колхозів і підприємств зменшаться і таким чином зменшиться державний дефіцит та інфляція. Біда тільки в тому, що промислова продукція паде вдолину багато швидше. Разом з цим доходи держави зменшуються і держава мусить продовжувати друкувати карбованці.

Недавно теж уряд СССР впровадив вільний ринок на карбованець. Така інновація є абсолютною конечністю. Конвертованість валюти є потрібною для закордонної торгівлі та для інтернаціонального обороту капіталу. Уряд Горбачова надіється, що таким чином буде легше дістати інтернаціональні позики, та що закордонні фірми збільшать свої інвестиції в СССР. Та цього роду довгоречинцеві міжнародні трансакції є майже неможливі так довго, як в економії разом з інфляцією панує безпорядок.

Під сучасну пору в Совєтському Союзі організуються кооперативи, акційні товариства та приватні крамниці, малі підприємства і навіть товарові і акційні біржі. Та вони все ще становлять маленьку пропорцію національного доходу країни. Проблема як української, так і союзної економії, це не тільки реформа економічної системи. Це теж ріст продукції товарів і послуг. Під сучасну пору промислова сільськогосподарська продукція знижується дуже швидко. У такій критичній ситуації уряд України повинен би не чекати десять літ, аж люди з власної ініціятиви візьмуть в приватні руки сільськогосподарські і промислові підприємства. Верховна Рада повинна б чимскоріше прийняти закони про приватну власність на землю. Разом з тим уряд України повинен би розпочати передачу колгоспів і радгоспів у приватні руки. Уряд повинен би теж почати інтенсивні заходи для продажі крамниць і менших підприємств, а згодом і більших фабрик, даючи новим власникам свободу у встановлюванні цін і винагород для працівників. У таких обставинах було б багато легше зменшити державний дефіцит, затримати інфляцію і заставити економію до розвитку і росту. Цього роду речі роблять адміністратори і ради депутатів Галичини. У східній Україні місцеві партократи цілком не збираються вийти з ініціятивою у переході до вільного ринку. В дуже багатьох випадках є просто неможливо дістати землю для приватного господарювання.

Наслідків переходу до вільного ринку у формі безробіття обминути не можна. Та цю проблему можна б злагіднити за допомогою мита. На жаль, підприємства України не мають ніякої здібности конкурувати з підприємствами вільних економій світу на ринках споживчих товарів. І тому національний ринок треба б захоронити за допомогою мита та адміністративних заходів — перед закордонною конкуренцією. Коли підприємці України навчаться працювати в обставинах вільного ринку, тоді митні та інші бар'єри можна б поступово знижувати й усувати.

На жаль, і Верховна Рада і уряд України є в руках людей, які не годні позбутись комплексів віджитого соціялізму з його ідеями про державну власність і державою регульовані ринки. І тому вони багато ініціятив в напрямі переходу до вільних ринків не показують. Такий підхід до економічних реформ не може бути успішним. І тому треба припускати, що економічна ситуація в Україні буде погіршуватись. Разом з тим можна припускати, що населення прийде до переконання, що Комуністична партія не має здібности поправити її долю. Недавно Горбачов договорився з представниками дев'яти республік про підписання нового союзного договору і нові вибори. Та не можна теж виключити можливости розрухів і на соціяльному і на національному тлі, які усунуть партію від влади. Це, мабуть, досить реалістична можливість для того, щоб правдива реформа почала не тільки поступати, але й поступати багато скорішим темпом.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!

Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028
New York, N. Y. 10276

Музичне Дошкілля при УМІ
під проводом
Марти Шлемкевич-Савицької
запрошує на пантоміму

„БУЛО КОЛИСЬ"

Гімнастична заля св. Івана Хрестителя
при Сенфорд авеню в Нюарку, Н. Дж.
23-го червня 1991 р., 3-тя год. по пол.
Приймається вписи на шкільний рік 1991/92. Тел.: (908) 276-3134

Концерт Ніни Матвієнко

Українська спільнота в ЗСА і Канаді вдячна Українському Народному Союзові і деяким Бюрам Подорожей за те, що спроваджують сюди з України мистецькі групи чи поодиноких мистців і дають змогу широкій публіці зустрічатись з діячами української культури та насолоджуватись їхніми мистецькими виступами.

Незабутньою залишиться поява на цьому континенті, особливо в ЗСА, виступ „Дударика", лавреата міжнародного конкурсу хлопчачих хорів, який, за оцінкою „Ню Йорк Пост", сягнув „вершка перфектности". Незабутній є також голос знаменитої інтерпретаторки української народної пісні, солістки хору Вірьовки, Народної Артистки Ніни Матвієнко — „Соловейка України".

Бюро Подорожей „Браво Інтернешенел" Марти Федорів вчинило добре діло, запрошуючи Ніну Матвієнко до Америки, де ця хороша, вродлива артистка дає концерти української народної пісні у її непорочному вигляді, так як її народ творив через тисячоріччя і передавав з покоління в покоління аж до сьогоднішніх модерних часів. Разом з Ніною прибув у ці модерні часи до берегів „Нового Світу" гомін рідної давнини.

Перший концерт відбувся у Філядельфії в неділю, 26-го травня 1991 року, в Українському Культурному Центрі. Це був унікальний концерт. Такими концертами ми сьогодні не втішаємося на наших поселеннях. Сама ідея того типу концертування могла зродитися тільки на рідних землях України, бо виконавець, щоби вивчити нюанси глибинних духовних почувань народу, які він вкладає у свою народну пісню, мусить від дитячих літ жити в гущі народу, переживаючи з ним долю і недолю. І тільки тоді співаки набувають сили лучити духово слухачів з народом. Таким, власне, виконавцем є якраз Ніна Матвієнко.

Ніна Матвієнко — дитина Полісся. Співає тужливі і веселі поліські пісні, але також дає концерт наспівів з різних районів України. Фактично це концерт-збірка української народної творчости від сходу до заходу і від півдня до півночі України, чистий сольоспів без акомпаньяменту.

Ніна Матвієнко майстерно володіє своїм особливої краси голосом-від найніжнішого, ледь-ледь помітного пяніссімо у колисковій, до маркантно повнозвучного фортіссімо у „Бондарівні", або в „У бій, у бій".

Поміж піснями тим же милим, бальзамним тембром голосу Ніна Матвієнко коротесенько вводить публіку у наступну пісню, розповідаючи про своє походження, про матір, яку обожнює і їй завдячує своєю любовью до народної пісні, бо саме мама своїм прегарним сопраном збудила в дочки любов до пісні. Саме мама була невичерпним джерелом для її репертуару — переспівуючи часто, залишила ті пісні у пам'яті Ніни.

Одержавши любов до пісні від мами, Ніна пішла з нею в широкий світ, щоб голосити глибінь і красу духа свого народу. У свою чергу, Ніна захопила тією піснею свою дочку Тоню, яка зараз вже десять років і яка прибула разом з мамою і батьком до Америки і на цьому ж концерті співала три пісні і дует з мамою „У бій". У неї також великий талант. Тоня Гончар продовжить справу своєї мами Ніни Матвієнко.

Микола Кагарницький пише у своїй статті „Голос із Глибини Віків" про Ніну Матвієнко ось що: „Якось у розмові вона зізналася: я зісохла б, зів'яла б, як билинонька в полі, якби не жила в мені, не буйнувала материнська поліська і взагалі українська пісня, я б пропала, навіки пропала б, якби не було для кого її співати". Ніна будить приспаних, тривожить зачерствілих, збайдужнілих, бризкає на людське серце цілющою водою з невичерпного колодязя народної пісенности, щоб було для кого співати, щоб не пропасти ні їй, ні рідній Україні.

У Ніниному глибинно народному сопрано, вийнятково індивідуальному, специфічному, рідкісному, а можливо й унікальному за тембром і за діяпазоном, але напрочуд ніжному, теплому, хвилюючому, багатому на експресію, почуття, переживання, закладена магія: до цього прикипаєш, як до магніту.

Ніну Матвієнко звуть в Україні Соловейком, „Сумлінням Народу", ми будемо її кликати ще і „Душею Народу", бо душу цю геніяльна артистка передає кожному з нас у непорочній красі і силі Української Народної Пісні — Душі Українського Народу.

Д-р Степан Ворох

Л. Кравчук...

(Закінчення зі стор. 1)

му стадіоні міста, та урочистим салютом завершився 9-го червня Всеукраїнський Фестиваль Народного Мистецтва „Хортиця", присвячений 500-річчю Запорізького Козацтва.

У триденному святкуванні ювілею козацтва брали участь понад 120 музичних, хореографічних та фольклорних колективів усіх областей України. Зокрема державний ансамбль танцю України ім. Павла Вірського, академічний народний хор ім. Григорія Верьовки та кубанський козачий хор з Краснодару. Сучасні пісні виконували Ала Кудлай, Анатолій Солов'яненко і Василь Зінкевич.

Відвідали свято і гості з діяспори. Поет і вчений з Канади, професор Альбертійського університету Яр Славутич, поділився враженнями з кореспондентом агентства „Республіка": „Знаю багато козацьких пісень, але тут почув і нові. Фестивалі типу „Хортиця' вкрай необхідні. Зберігаймо ці пісні, як найцінніший скарб України, бо котра вибороє свій суверенітет!"

На святі Л. Кравчукові вручили булаву — символ гетьманської влади.

В СЕРЕДУ, 12-ГО ЧЕРВНЯ, в югославському місті Спліт зустрілися президенти Сербії, Хорватії і Республіки Боснія і Герцоговина. Порядок дня не оголошено, однак є очевидним, що на зустрічі керівники ворогуючих республік повинні дійти до компромісу щодо майбутнього югославської федерації і уникнути громадянської війни.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР РСФСР Іван Сілаєв заявив, що 10 відсотків худоби, а також значну кількість птиці в Російській федерації довелося забити, бо не вистачає зерна на корм.

Богданна-Левка Сидор-Чарторийська
з дому Лисняк

У ДВАНАДЦЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
буде відправлена

СВЯТА СЛУЖБА БОЖА

у церкві св. Юра
в Ню Йорку,
дня 21-го червня ц. р.,
о год. 6:30 ранку

*9-го серпня 1930
†21-го червня 1979

Просимо всіх участвинтися враз з нами в спільній Молитві за Царство Небесне для душі Покійної БОГДАННИ — нашої Дружини, Матері й Сестри.
ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Відійшла від нас у Вічність Дружина, Мати трьох дітей, вихованик-педагог, докторантка УВУ, людина великого серця і любови!

МИКОЛА — чоловік
ЄЛИСАВЕТА з АНДРІЄМ
СВЯТОСЛАВ з МАРТОЮ та
БОГДАН — діти
ІРИНА з чоловіком і дітьми
— сестра

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашого незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, БРАТА, КУЗЕНА та ДАЛЬШОЇ РОДИНИ

сл. п.

Богдана С. Демчука

відслужаться

ЗАУПОКІЙНІ БОГОСЛУЖЕННЯ
У ЦЕРКВАХ:

24-го червня 1991 р. о год. 7:30 ранку в катедрі УКЦеркви у Стемфорді, Конн., 161 Ґленбрук Р.,

24-го червня 1991 р., год. 9-та ранку в УКЦ Різдва Преч. Діви Марії в Лос Анджелес, Каліф.

26-го червня 1991 р., год. 7-ма ранку в УКЦ Чесного Хреста, Асторія, Н. Й.

20-го червня 1991 р. о год. 9-ій ранку в УКЦ св. Покрови в Озон Парку, Н. Й.

Просимо про молитви за спокій душі сл. п. Богдана.
ДРУЖИНА, ДІТИ та РОДИНА

Ділимося сумною вісткою,
що в середу, 12-го червня 1991 р.
упокоївся у Бозі в Ню Йорку на 91-му році життя
наш найдорожчий
ВУЙКО І ПОБРАТИМ

бл. п.

Михайло Пирський

ПАНАХИДА — п'ятниця, 14-го червня о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Петра Яреми в Ню Йорку.

ПОХОРОН в суботу, 15-го червня 1991 р. о год. 9-ій ранку в церкві св. Юра, а опісля на український православний цвинтар св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

У глибокому смутку:
сестрінка — ЧЕСЛАВА і
сестрінок — ЄВГЕН
друг — ТЕОДОТ ПОДОБА

З глибоким жалем повідомляємо
рідню, приятелів і знайомих,
що в четвер, 13-го червня 1991 р. упокоївся в Бозі
по довгій і важкій недузі на 69-му році життя
наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, БРАТ, СТРИЙКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ЯРОСЛАВ СІРИЙ

народжений в селі Ґермаківка, повіт Борщів в Україні.

ПАРАСТАС у п'ятницю, 14-го червня 1991 р. о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні William Kohoot, 86 West 14th Street, Bayonne, New Jersey.

ПОХОРОН в суботу, 15-го червня 1991 р. з того ж похоронного заведення до церкви Успення Пресвятої Богородиці, 32 East 25th Street, Bayonne, N.J. Заупокійна Божественна Літургія о год. 9-ій рано, а відтак на вічний спочинок на цвинтарі Holy Cross, North Arlington, N.J.

В невимовному смутку:
дружина — ЄЛИСАВЕТА
сини —
СТЕПАН із дружиною КЕЙДІ
і донею СТЕПАНІЄЮ
ОРЕСТ
доня — ХРИСТИНА із мужем МИХАЙЛОМ
брати —
МИРОН із дружиною МИРОСЛАВОЮ
ЗИНОВІЙ із дружиною МАРГАРЕТОЮ
братова — МАРІЯ, дружина пок. брата
ВОЛОДИМИРА
та ближча і дальша родина в Америці
й Україні

Нехай сниться тобі твоя улюблена Бережанщина.

Пластовий Загін „Червона Калина"
5-ий Курінь УПС та 23-ій Курінь УПС
з великому смутку повідомляє, що
дня 9-го червня 1991 р. ми попрощали на Вічну Ватру

пл. сен. керівництва

ЯРОСЛАВА БОЙДУНИКА

члена основника Червоної Калини, щирого друга, обов'язкового пластуна, колишнього голову КПС, будівничого та довголітнього голови пластової оселі „Вовча Тропа", великого приятеля таборової пластової молоді.

Щирі наші співчуття дружині Дарці, дітям та внукам
Генеральна Старшина Загону „Чевона Калина"

Привітання, резолюції...

(Закінчення зі стор. 1)

українських громад та організацій в Канаді, зокрема по деяких провінціях, УНСоюз готовий визначити певну суму грошей для кожного видання окремих публікацій.

Іван Геврик, Василь Дідюк, Текля Мороз, Павло Дорожинський, із уряду Уляна Дячук.

РЕКОМЕНДАЦІЇ СПОРТОВОЇ КОМІСІЇ

1. Комісія переглянула всі спортові змагання та зайняття, якими займався УНСоюз в минулому і тепер, і ствердила, що вони були дуже успішними. Наприклад, 18-літній турнір круглів нам приєднав дуже багато членів і приятелів.

2. Рекомендує поширити спортові зайняття і змагання серед поодиноких відділів та округ, хоч на Союзівці вже є досить спортових програм.

3. Створити пост директора спорту, який займався б координуванням всіх спортових турнірів УНСоюзу. На цю позицію можна прийняти особу на неповний час праці.

Ґльорія Пашен, Марія Душник, Текля Мороз, Нестор Олесницький, Андрій Джула, Алік Худолій, Гелен Олек-Скотт.

КОМІСІЯ ЖІНОЧИХ СПРАВ

На засіданні комісії, з уваги на відзначення 5-ої річниці трагедії в Чорнобилі, рішено присвятити спеціяльну увагу жертвам цієї трагедії. Ми рекомендуємо слідуюче:

1. Допомагати всім жертвам Чорнобиля, коли вони приїжджають до ЗСА на лікування. Привітати їх і заопікуватися ними в силу наших спроможностей.

2. Оплатити двом дітям кошт на будь-яких таборах на Союзівці.

3. Закуповувати книжки дітям до вжитку в світличках та садочках.

4. Відвідувати українців в шпиталях та старечих домах і довідуватися про стан їхньої опіки. Дати до зрозуміння тим інституціям, що українська громада цікавиться опікою над хворими та старшими самітніми українцями, які знаходяться по шпиталях та старечих домах.

Ґльорія Пашен, Ґеновефа Жеребняк, Марія Душник, Глен Олек-Скотт, Анна Чопик, Анна Гарас, Анна Ремик, Рома Гадзевич, Аня Дидик-Петренко.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ СОЮЗІВКИ

Беручи до уваги, що Союзівка є важливим братським придбанням для членів УНС і тому, що Союзівка на протязі майже 40 років йшла на зустріч братським культурним та товариським потребам членів УНС, і тому, що Союзівка є потенціяльним засобом для приєднання членів до УНСоюзу, і тому, що Головний Уряд УНС є зобов'язаний дальше давати фінансову і моральну допомогу Союзівці в її перебудові та відновленні, Головний Уряд УНС рекомендує Головному Екзекутивному Комітетові наступне:

1. Продовжувати давати фінансову допомогу Союзівці на потреби відновлення давніх приміщень, побудову нових, модерних приміщень, як також на ведення братсько-культурної та товариської діяльности.

2. Покликати спеціяльну комісію експертів для того, щоб вони розглянули фізичний стан Союзівки та зладили плян на довшу мету для її розбудови, що включало б збільшення кількости приміщень для гостей, нову їдальню, закритий басейн тощо так, щоб зробити Союзівку модерним цілорічним річним ресортом.

3. Розглянути можливості запровадження спеціяльної безкоштовної лінії „800" для користування гостей.

4. Минає 70-ліття відродження Української Автокефальної Православної Церкви в Києві під проводом Їх Блаженства Митрополита Василя Липківського. УНС відзначить цю історичну річницю і спорудить на Союзівці бронзове погруддя Митрополита Василя Липківського.

Володимир Квас, Нестер Олесницький, Василь Пастушок, Евген Іванців, Олександер Худолій, Аня Дидик-Петренко, Володимир Корчинський, Степан Гавриш, Олександер Благітка, Рома Гадзевич, Гльорія Пашен, Ґеновефа Жеребняк.

РЕЗОЛЮЦІЯ

УНСоюз заведе не пізніше, як до року часу для вжитку Союзівки комп'ютерну систему та набуде для оселі нову телефонічну систему, яка уможливить вживання телефонів в усіх існуючих кімнатах для гостей, як також і у майбутніх приміщеннях.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ В СПРАВАХ КУЛЬТУРИ

Комісію в справах культури обрано на річних нарадах Головного Уряду УНСоюзу на Союзівці 22-го травня 1991 року. Комісія представляє Головному Урядові УНС такі пропозиції для схвалення:

1. Вітаючи історичні події, що відбуваються під цю пору в Україні, спрямовані на відбудову української незалежної й суверенної держави та на відродження повної культурної суверенности українського народу, Головний Уряд УНСоюзу уповноважує Екзекутиву УНСоюзу й доручає їй піддержувати культурні, зокрема научні й наукові, передусім недержавні установи України та їх акції в межах своєї спроможности.

2. Комісія пропонує допомогу УНСоюзу у побудові пам'ятників: Тарасові Шевченкові та Михайлові Грушевському у Львові й схвалює, щоб вислати делеґацію УНС на їх відкриття.

3. Комісія з признанням схвалює дотеперішню діяльність УНСоюзу, спрямовану на пов'язання й затіснення культурних зв'язків УНС з Україною, зокрема зі встановленням представництва „Свободи" й „Українського Тижневика" в Києві та доручує їх розбудову й, по змозі, поширення на місто Львів.

4. Комісія пропонує адміністраціям „Свободи" й „Українського Тижневика" висилати дублікати своїх і чужих видань, які є чи будуть в їх посіданні, бодай по два примірники для бібліотеки НТШ у Львові і по змозі до інших наукових установ України.

5. Комісія схвалює акцію УНСоюзу щодо допомоги культурним і мистецьким групам з України для відвідин українських громад на Заході й уповноважує Екзекутиву УНСоюзу продовжувати ці заходи та поширити їх також для скріплення взаємин з представниками наукових установ в Україні і ЗСА.

6. Комісія, предбачаючи майбутню іміґрацію громадян України до ЗСА, звертає увагу на потребу зробити заходи для включення їх в УНСоюз, при чому слід взяти до уваги наш довоєнний і повоєнний досвід у цій важливій акції.

7. Комісія з признанням схвалює проєкт Екзекутиви УНС щодо підготування й друку, можливо, повної історії УНСоюзу у своє перше сторіччя в двох мовах, і то по змозі ще перед сторічними святкуваннями УНСоюзу. Екзекутива повинна договоритися з автором чи авторами цієї книжки щодо її змісту, обсягу та часу виготування так, щоб вона появилася друком перед сторічними ювілейними святкуваннями.

8. Комісія пропонує Екзекутиві УНС зайнятися з особливою увагою утворенням повноцінного музею й архіву УНСоюзу, якщо можливо, що перед його ювілейними святкуваннями. Екзекутива буде уповноважена договоритися з ким слід у цій справі. Відвідини музею й архіву піднесли б вагу майбутнього ювілею.

9. Комісія пропонує Головному Урядові УНСоюзу видатно й активно включитися в загально-громадську акцію допомоги Науковому Товариству ім. Шевченка у Львові у придбанні власного дому, з метою примістити в ньому свою бібліотеку й архіви та влаштувати бюра й робітні для науковців, зокрема для влаштування відповідного приміщення для сторонніх відвідувачів з-за кордону й з-за океану, особливо із ЗСА.

За Культурну Комісію підписали її члени: Ярослав Падох, Іван Геврик, Богдан Т. Гнатюк, Олександер Худолій, Аня Дидик-Петренко, Василь Ліщинецький, Зенон Снилик.

РЕКОМЕНДАЦІЇ КОМІСІЇ БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Комісія винесла слідуюче рішення: продовжувати традиційну братську діяльність УНСоюзу та закликає відділових урядовців і членів окружних комітетів до слідуючої діяльности:

1. Відвідувати хворих та немічних членів у лікарнях, закладах чи приватних домах і, у випадку смертностей, брати участь у похоронах.

2. Дбати про моральну і матеріяльну допомогу потребуючим українським дітям в Україні та інших країнах а головно потерпілим дітям чорнобильської катастрофи.

3. Сприяти культурному розвитку наших громад в Америці і в Канаді у співпраці з нашими братами і сестрами і в Україні та з українськими громадами інших країн.

4. Допомагати нашим новим іміґрантам, головно нашим втікачам.

5. Наша оселя Союзівка повинна сприяти, як дотепер, культурному розвиткові і бути всеобіймаючою під оглядом культурно-розваговим і побутовим та організаційним.

6. У солідності з визвольним рухом в Україні старатися застосовувати нашу рідну мову в наших установах чи організаціях, бо мова — це той цемент, що зміцнює кожний нарід в одний твердий моноліт.

Ґльорія Пашен, Володимир Сохан, Василь Дідюк, Андрій Кейбіда, Текля Мороз і проф. Василь Лучків.

КОМІСІЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 100-ЛІТТЯ УНСОЮЗУ

У зв'язку з відзначенням у 1994 році сотої річниці існування найбільшої та найвпливовішої в західньому світі української організації.

1. Підготовити до друку ще перед 1994 роком нове видання історії УНСоюзу.

2. Кожна Округа УНС повинна опрацювати, до року часу, пляни для відзначення цієї річниці у своїх околицях.

3. Кожна Округа повинна зв'язатися з місцевими українськими музеями, як також бібліотеками, університетами, історичними товариствами тощо для спеціяльних виставок про УНС впродовж ювілейного року.

4. УНС повинен зібрати меморабілії та інші матеріяли з діяльности УНС і створити пересувну виставку, яка була б доступною тим відділам та Округам, які бажали б її позичити.

5. УНС повинен спеціяльними відзнаками вшанувати та віддати належне заслуженим союзовцям, які своєю відданою працею причинилися до розвитку УНСоюзу.

Уляна Дячук, Нестор Олесницький, Ґльорія Пашен, Іван Геврик, Василь Пастушок, Степан Гавриш, Василь Дідюк, Тарас Шмаґала, Рома Гадзевич, Евген Іванців, Андрій Кейбіда, Василь Ліщинецький, Гелен Олек-Скотт, Геновефа Жеребняк, Ярослав Пдох, Аня Дидик-Петренко, Марія Душник.

РЕЗОЛЮЦІЇ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ КОМІСІЇ

Продискутовано організаційний плян праці на 1991 рік, прочитаний головним предсідником Уляною Дячук і одобрено цей плян одноголосно.

Додатково відмічено, що потрібні секретарські курси, головно для нових секретарів, бо семінарі по округах (пів дня) невистачальні. У. Дячук заявила, що Головний Уряд забезпечить подорож і перебування для нових секретарів в Головній Канцелярії на 2-3 дні. Рівнож. У. Дячук заявила, що майбутні пенсійні пляни будуть прийматись до віку 80 років.

У висліді дискусії Організаційна комісія внесла такі резолюції:

1. Щоб піднести зворот видатків секретаром на 1% за вкладки грамот, виданих до 1-го вересня 1987 року, (ухвала з одним голосом проти).

2. Щоб відбувати секретарські курси центрально на Союзівці як для нових секретарів, так і поновлюючі для діючих секретарів (ухвала одноголосно).

Василь Дідюк, Василь Лучків, Марія Душник, Степан Гавриш, Гелен Олек-Скотт, Василь Ліщинецький, Володимир Корчинський, Анна Гарас, Анна Ремик, головний предсідник Уляна Дячук.

КОМІСІЯ ПРЕСИ І ПУБЛІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ

Рекомендації Комісії преси і публічних зв'язків:

1. Опублікувати протокол із річних нарад Головного Уряду швидко в побільшених об'ємом числах „Свободи" та вислати до всіх передплатників „Свободи" і „Українського Тижневика".

2. Висилати спеціяльне видання „Українського Тижневика" із стипендистами до всіх передплатників „Свободи", які не отримують „Українського Тижневика".

3. Створити пост адміністратора, який відповідатиме за поширення видань УНСоюзу, тобто „Свободи", „Українського Тижневика" і „Веселки"; збільшення реклямового матеріялу у всіх виданнях; посилений продаж книжок відновленою книгарнею „Свобода" через пошту та такими засобами, як визначення „книжки місяця" тощо.

4. Усі три періодичні видання УНСоюзу повинні мати свої окремі бюджети і окремі книговодства.

5. Уповноважити Комісію преси і публічних зв'язків почати плянування відзначень 100-ліття „Свободи" і 60-ліття „Українського Тижневика", включно з програмою у Вашінґтоні.

6. Негайно почати заходи для видання історії УНСоюзу з нагоди його 100-ліття.

7. Продовжувати перевірку можливостей друкувати „Свободу" і „Український Тижневик" в Канаді.

8. Перевірити можливості висилання періодичних видань УНСоюзу в Україну.

Резолюція: з уваги на швидкий хід подій в Україні і в діяспорі, як також зріст реклямового матеріялу в „Свободі" й „Українському Тижневику", Екзекутива продовжуватиме перевірку придбання відповідного устаткування для друкування 20 і 24 — сторінкового „Українського Тижневика" та 10 і 12-сторінкового видання „Свободи" і в цей спосіб дозволити читачам отримувати збільшені об'ємом видання УНСоюзу.

Василь Дідюк, Тарас Шмаґала, Евген Іванців, Аня Дидик-Петренко, Рома Гадзевич, Зенон Снилик.

РЕПОРТ СТАТУТОВОЇ КОМІСІЇ

На ранній сесії Статутової комісії в четвер, 23-го травня, кожний член комісії, як теж присутні члени Головного Уряду, нали нагоду висказати свої думки про зміни, котрі треба було б перевести в нашому статуті.

На пообідній сесії члени комісії розподілили працю на біжучий рік. Комісію поділено на групи і кожна група дістала призначену працю до виконання і зобов'язалася виконати до певного терміну свій проєкт.

Всі здають собі справу, що перед нами лежить велика праця переглянути існуючий статут та підготовити зміни до нього. Проєктовані зміни мають бути готові до перегляду Головного Урядуна засіданні, що відбудеться в травні 1992 року.

Уляна Дячук, Нестор Олесницький, Іван Геврик, Ґльорія Пашен, Володимир Сохан, Олександер Благітка, Анатоль Дорошенко, Евген Іванців, Рома Гадзевич, Анна Чопик, Іван О. Флис, Андрій Филипович, Ігор Раковський, Петро Саварин, Тарас Шмаґала, мол.

Св. п. Р. Тимчук

21-го січня 1991 року у Фініксвіллі. Па., помер Роман Тинчук.

Р. Тимчук, син о. декана Івана Тимчука, народився в селі Беньова в околиці горішньої частини ріки Сян на Бойківщині. Р. Тимчук дуже любив рідне село, де проживали його родичі. Він був актором і режисером українських театрів, часто відвідував своїх родичів, любив бенівську молодь і для молоді зорганізував аматорський гурток при читальні „Просвіти".

У Беньові був дім читальні „Просвіти" з просторою залею зі сценою, приміщення для кооперативи „Сян" і помешкання для дяка. Дім читальні „Просвіти" побудував о. дек. Іван Тимчук з парафіянами села Беньова. Роман запрошував молодь до читальні на проби, дівчата і хлопці розписували призначені їм ролі і вивчали, приходили на проби. Роман Тимчук вложив дуже багато праці, щоб допомогти бенівській молоді робити перші кроки на сцені. Була це не легка праця, яка дала добрі успіхи, бо за якийсь час члени аматорського гуртка з успіхом відіграли першу виставу „Антипко". А потім відбулися вистави: „Свідки", „Матинаймичка", „Данило чарівник", „Украдене щастя", „Запорозький скарб". Відбулося ще більше вистав, але по такому довгому часі їх назви призабулися.

На виставах, які відбувалися у читальні „Просвіти", заля завжди була переповнена, бо приходила молодь з навколишніх сіл: з Буківця, Сянок, Ботевки і з Яворова. Бенівський аматорський гурток давав вистави у Біківці, Сянках і в Ботевці.

Роман Тимчук вліті приїжджав до родичів відпочати і включався в селі в культурно-освітню працю. Його праця дала добрі наслідки. Наше село Беньова належало до найсвідоміших сіл уТурчанському повіті. По Другій світовій війні Беньова лишилася по лівій стороні Сяну, під польською окупацією. На весні 1947 року польське військо прибуло в село і о другій годині ночі підпалило село, а людей вигнали. Беньова згоріла, не залишилося ані одної хати. На місці Беньови залишилась пустиня.

Мешканці села розійшлися по широкому світі. Пам'ять про Беньову залишиться у наших серцях до кінця нашого життя.

Під час німецької окупації німці забирали церковні дзвони. Щоб рятувати хоч один дзвін (а було їх три), люди зняли один великий дзвін і закопали в землю між церквою і цвинтарем. Від 1947 року до нині цвинтарем ніхто не опікується, бо ніхто там не живе. Ніхто не помолиться за упокій душі наших рідних. Тільки захований дзвін чекає свого часу, щоб своїм могутнім голосом загомоніти по всьому цвинтарі. Бенівський церковний дзвін залишився великим пам'ятником на руїнах Беньови!

Роман Тимчук написав книжку про Беньову. Книжка є готова до друку, сподіюсь що колись буде видана.

Василь Цекот

Завершився...

(Закінчення зі стор. 1)

присутнім важливе туристичне та престижеве значення таких постійних полетів поміж столицею України і метрополією світу Ню Йорком і назвав цей день історичним для стосунків українсько-американських, так торговельних, як і іншого характеру. Він представив також А. Ґоряшка, Є. Ращука і Миколу Макаревича, заступника міністра закордонноих справ України.

Відтак коротке слово до присутніх виголосив російською мовою А. Ґоряшко, а перекладач подавав це саме англійською мовою. Він підкреслив, що це перше безпосереднє получення поміж Києвом і Ню Йорком здійснилося завдяки ранішим розмовам поміж провідниками країн ЗСА і СССР, які устійнили поширення можливостей цивільної летунської комунікації. Тепер може до СССР прилітати вже сім різних американських ліній, а нове летунське получення поміж Києвом і Ню Йорком це вже третє із СССР Аерофлоту до ЗСА. Ця нова можливість комерційної комунікації поміж Києвом і Ню Йорком є доцільна так із туристичної точки бачення, як і наукової та державної. Треба лише, щоб українці широко користувалися новою можливістю та виповняли щотижня літак, який має місце на 132 пасажирів.

Є. Ращук, який також промовляв російською мовою, підкреслив важливість цих летів для торгівлі та швидкого летунського получення з іншими містами України і в загальному СССР, а М. Макаревич українською мовою заявив, що щотижневі лети дуже корисні для тіснішої співпраці поміж ЗСА і Україною.

Г. Удовенко привітав серед присутніх на конференції рабина Бляйша, що є першим жидівським рабином у Києві, хоча сам має американське горожанство.

Відтак можна було ставити питання відносно нових можливостей полетів між Києвом і Ню Йорком і більшість цих питань торкалися ціни та відсотків із приходу, які залишаються в Києві. Тут відповідав найбільше А. Горяшко, підкреслюючи що лети через американську територію коштують дуже багато, як також кошти приземлення. Україна діставатиме більшу половину приходу на технічне вивінування, а з податків 40 відсотків. Що торкається ціни квитків, то є три різні категорії місць на літаку і відповідно до того три різні системи цін. Для туристів з України частина ціни має бути покрита в американських долярах (560 дол.), а частина в карбованцях (2,000 крб.) за лет в обидві сторони.

У заключному слові Г. Удовенко підкреслив, що нові щотижневі лети між Києвом і Ню Йорком це **лише початок, бо Аерофлот** розвивається і є надія, що з часом можна буде мати безпосередні лети з Києва до Південної Америки, зокрема до Бразилії і Арґентини, де існують великі українські громади. Він висловив також надію, що саме тим літаком „Ейр Юкрейн" будуть у близькому майбутньому летіти глави Української Греко-Католицької і Автокефальної Православної Церков Верховний Архиєпископ і Кардинал Мирослав Любачівський та Патріярх Мстислав І.

Усіх присутніх гостей і представників преси гостив на закінчення пресової конференції генеральний директор бюра Аерофлоту в Ню Йорку Володимир Письменний шампанським та закусками, підкреслюючи, при тому, що його бюро готове 24 години на добу для всіх інформацій та ділових полагоджень справ, пов'язаних із летами „Ейр Юкрейн".

Поміж присутніми була Марія Ясінська-Мурована, президент подорожної аґенції МАМ, яка поінформувала, що наступним летом „Ейр Юкрейн" в дні 18-го червня відлетить до Києва 125 українських спортовців, які будуть брати участь у перших спортових змаганнях у Західній Україні. Вона підкреслила, що згідно із домовленням з Управлінням Української Цивільної Авіяції, українські спортовці будуть мати удогіднення та окремі літаки для перелетів до Львова чи Києва. З уваги на те, що в цій турі бере участь 230 осіб, частина їх мусить летіти літаком Аерофлоту до Москви, але матиме окремі винаймлені літаки до Львова в днях 19-го і 21-го червня. Поворотну дорогу до ЗСА усі спортовці перелетять лінією „Ейр Юкрейн" в днях 2-го і 9-го липня прямо вже з Києва до Ню Йорку.

СУД ВИЗНАВ ВИНИМ **49-річного Алі Дагіра, який має подвійне англійське і іракське громадянство, в тому, що він мав намір передати іракським вченим обладнання, що могло прискорити процес створення Іраком власної атомної зброї. Алі Дагіра засуджено до п'яти років тюрми.**

У ВІВТОРОК, 11-ГО ЧЕРВНЯ, **совєтський корабель „Безбоязнєнний", входячи в антверпенську пристань, зіґнорував три попереджувальні сигнали і,не сповільняючи швидкости, врізався в портову стіну. В наслідок інциденту понівечено і пристань, і корпус совєтського корабля. „Безбоязнєнний" входить до складу совєтської ескадри, що зайшла в бельгійські води з візитою доброї волі. Місцева газета „Нойє газет" вийшла з надзаголовком: „Росіяни йдуть! Вони штурмували пристань!"**

DOOR TO DOOR
PARCEL SERVICE TO
UKRAINE - LITHUANIA - LATVIA - ESTONIA
BYELORUSSIA - MOLDAVIA - CRIMEA
LENINGRAD, MOSCOW
All costs included
• Money
• Car sales
• Flower delivery
• We send parcels with used and new clothing minimum 5kg or 12lbs. NO MAXIMUM LIMIT.
• Standard food parcels - regular and express
BY: INTERPOSTMIR CO.
1055 Broadway, Buffalo, N.Y. 14212
Tel. (716) 894-9880

ДОПОМОГА ДЛЯ РІДНИХ В УКРАЇНІ
Доставляємо карбованці родинам в кожній частині України. У відношенні 1 доляр за 15 крб. мінімум замовляти треба 3.000 карбованців за 200 дол. Банкова оплата 15.00 дол. від замовлення. Можна замовляти будь-яку суму без обмежень. Замовляти можна особисто або поштою. Підтвердження (довідка) вишлемо негайно.
Маємо забезпечення в бондах до висоти 500 тисяч долярів.
Доручення грошей в Україні ґарантоване без ніяких відтягнень. Гроші до різних країн Европи висилаємо від 1947 року.
Полагоджуємо справу подорожей з Москви до Ню Йорку в обі сторони без пересідки тільки за 690 дол.
POLISH AMERICAN AGENCY, Inc.
799 Broadway ■ New York City, N.Y. 10003
Tel.: (212) 674-3673
Бюро відкрите кожного дня, а також в суботи від 9-ої ранку до 6-ої вечора.

"OKSANA INTERNATIONAL TRADE"
Вироблення запрошень для людей з СССР.
Виміна долярів на карбованці. За 1 $ — 20 крб.
Висилання стандартних харчових пачок до СССР.
Висилання пачок з новими та старими речами.
Продажа та висилання відеотехніки для СССР та ЗСА.
1111 E. ELIZABETH AVE., LINDEN, N.J., 07036
Tel. 908-925-0717. MON. — FRI. 9 am — 6 pm

ПРОФЕСІЙНА НАПРАВА ДОМІВ

• САЙДІНҐ
• ДАХИ
• РИНВИ
• ІНСТАЛЯЦІЯ ВІКОН
Спеціяльно знижені ціни на 1991 р. • Безплатне оцінення.
Ґарантія і повне обезпечення.
EMI & CONRAD
329 Rt. 206, So. Hillsborough, N.J.
(908) 687-3146

ARKA Company Department Store
26 First Avenue
Tel (212) 473-3550
New York, N.Y 10009
ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержите в АРЦІ.

● BUSINESS SERVICE ●
Новий склеп з матеріялами
Власник українець
P. M. FABRICS, INC.
181 Orchard Street
New York, N.Y. 10002
Вовна, шовки, бавовна, хустки.
Тел.: (212) 505-1127
Гуртова і роздрібна продаж.
Ціни доступні.

● НА ПРОДАЖ ●
НА ПРОДАЖ
ХАТА в КИЄВІ,
в гарному центральному положенні дільниці, велика льота.
$20,000.
Тел.: (416) 614-1783

● РОЗШУКИ ●
Гема Петро Михайлович пошукує тітку ЩОМАК АНАСТАЗІЮ, яка мешкала в Патерсон, Н. Дж., 191 Jackson St. Хто знав би про неї, або вона сама прошу писати на адресу:
УССР
Львівська обл.
м. Дрогобич
вул. Самбірська 76/3

Веремийченко Світлана пошукує родичів в Америці. В 1942/43 рр. вивезено до Німеччини бабцю СКУЙБІДУ МАРІЮ ОМЕЛЯНІВНУ, дівоче прізвище ГОРБАЧ, син ВАСИЛЯ. Хто знав би про них або вони самі прошу писати на адресу:
УССР
Чернігівська обл.
Козелецький р-н
м. Остер
вул. Лісового 5

● РІЗНЕ ●
АДВОКАТ
БОРИС ЛЕВИЦЬКИЙ
ІМІҐРАЦІЯ — GREEN CARD
Кожної суботи в 11:00 год. — генеральна безплатна конференція на всі іміґраційні теми.
29 Broadway (Room 2806)
New York, N.Y. 10006
(212) 344-0003

UKRAINIAN SINGLES NEWSLETTER
Serving Ukrainian singles of all ages throughout the United States and Canada.
For information send a self-addressed stamped envelope to: Single Ukrainians
P.O. Box 24733
Phila., Pa. 19111

●FUNERAL DIRECTORS●
ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙҐРО — директор
Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням Тлінних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних ґранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбурґу, та інших
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець
ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ.
К. М. КАРДОВИЧ і О. ЛОБАЧЕВСЬКА
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel.: (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 5 по пол., в неділю від 10-4 по пол.
На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.